

عنوان مقاله:

بررسی تحلیلی مساله شهود عقلی در کانت و فیثته

محل انتشار:

دوفصلنامه غرب شناسی بنیادی، دوره 7، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

زهره معماری - دانشآموخته دکتری فلسفه دانشگاه تهران؛ پژوهشگر پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

سید حمید طالبزاده - دانشیار گروه فلسفه دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

یوهان گوتلیب فیثته مدعی بود تنها کسی است که روح فلسفه کانت را دریافته و به آن وفادار است. بااینحال، در برخی از اساسیترین مسائل، موضع او درظاهر مخالف با کانت بهنظر میرسد، بههمیندلیل با نقدهای جدی مواجه شد، ازجمله امکان «شهود عقلی» برای انسان که کانت آن را انکار میکند، اما فیثته آن را بنیاد آگاهی میداند و تصریح میکند که بدون شهود عقلی امکان حصول آگاهی برای انسان منتفی است. فیثته ازیکسو اظهار میکند که شهود عقلی موردنظر او و کانت دو مقوله متفاوتاند، یعنی اشتراک لفظی دارند و ازسویدیگر، اظهار می‌کند که کانت در این مسئله با او همراهی است. علاوهبر آن که در نقد دوم، بنابر مقتضیات عقل عملی، شهود عقلی را مجاز می‌داند، فحوای بسیاری از عبارات او در نقد اول نیز موید امکان آن است. شارحان درمورد نسبت میان کانت و فیثته در این مسئله اتفاق رای ندارند. برخی نظر فیثته را مخالف کانت میدانند و برخی دیگر میان آنها اختلافی نمی‌بینند. در نوشتار حاضر نخست از پیچیدگیهای این بحث در نظام کانت و فیثته سخن گفته میشود؛ سپس نمونههای از ادله موافقان و مخالفان مطرح میشود؛ و درپایان تحلیل نگارنده درباب نبود اختلاف میان آنان بیان می‌شود.

کلمات کلیدی:

شهود عقلی، کانت، فیثته، من انتظامبخش، من قوامبخش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1188764>

